

“Necessitem comprensió

d'Europa”

Vojislav Kostunica
(Belgrad, 1944),
primer ministre
de Sèrbia des de
fa dos mesos,
parla sobre
els demòcrates
i els extremistes serbis,
sobre el conflicte amb
el Tribunal de l'Haia
contra crims de guerra
i sobre el futur
de Kosovo.

Senyor Kostunica, els països balcànics s'apressen per entrar a la UE. També és el futur de Sèrbia?

—Sens dubte, tot i que encara s'ha d'aclarir algun punt sobre les circumstàncies i condicions de l'ingrés.

—Un any després de l'assassinat del primer ministre, Zoran Djindjic, la situació interior de Sèrbia és esfereïdora: els demòcrates es permeten el luxe d'espedaçar-se entre ells, els extremistes cobren força i l'economia està enfonsada.

—Les diferències entre els partits són també freqüents en les democràcies occidentals. El que és cert és que, en comparació amb altres estats post-comunistes, hem perdut molts anys amb la guerra, les sancions i l'aïllament. Però molts problemes també són l'herència de l'anterior règim comunista...

—...i ara al Parlament, el vostre Govern en minoria depèn dels partidaris d'aquell règim: el partit socialista de l'anterior president Slobodan Milosevic. No és per a Sèrbia una marxa enrere?

—El partit socialista dona suport a la coalició de govern, però no és cap soci de coalició. Ni els socialistes ni el partit radical de Vojislav Seselj van ser prohibits, per tant van poder participar en les eleccions.

Actualment, com a resultat d'aquest fet, dels 250 escons del parlament serbi, 104 els ocupen els diputats socialistes i radicals, amb els quals no es pot

defugir qualsevol mena de col·laboració.

—Però resulta ben estrany que tot just vostè que, com a contrincant democràtic, va infligir una derrota sensacional al dèspota Milosevic en els comicis presidencials del 2000, avui depenga d'ell.

—La política de Milosevic ha fracassat, per tant no depenem d'ell. I no és molt més estrany que les forces democràtiques que governaven fins a ahir...

—...vol dir el partit democràtic de Djindjic i el seu successor Zivkovic...

—...que aquests demòcrates destrossaren les institucions, que concediren a la corrupció un ample marge de maniobra i que exclogueren el nostre Partit Democràtic de Sèrbia al Parlament? Sèrbia no tenia ni president. La política es mesura pels fets, no per les idees.

—Una conseqüència de la seua delicada situació parlamentària sota la pressió dels socialistes sembla ser la seua decisió de no lliurar ningú més al Tribunal de l'Haia contra els crims de guerra.

—Us equivoqueu. No ens queda cap altra opció que col·laborar amb el Tribunal de l'Haia, independentment de quina siga l'opinió que tenim nosaltres i també altres experts jurídics del món sobre aquest tribunal. Complirem amb aquesta obligació internacional d'una manera que no danye l'estabilitat política del país, però que tampoc no reforce el radicalisme.

—Però l'atieu aprovant una llei que garanteix a l'acusat de crims de guerra un generós suport financer estatal.

—A Croàcia i Bòsnia i Hercegovina també hi ha aquesta mena de lleis. Amb aquesta contribució financera es promou també la predisposició dels acusats a lliurar-se voluntàriament. A més a més, el resultat d'aquests processos de l'Haia pot ser d'una gran importància per a nosaltres, especialment en vista de processos paral·lels en els quals Croàcia i Bòsnia i Hercegovina ens reclamen reparacions de guerra davant del Tribunal Internacional.

—Posem un cas concret. Si sabéreu que el general Ratko Mladic, buscat en relació amb la matança de Srebrenica, continua a Sèrbia, el lliuràrieu?

—Per descomptat. És la nostra obligació.

—Però no fa gaire us vàreu negar a lliurar quatre generals serbis acusats, entre els quals es trobava el vostre excomandant en cap, Nebojsa Pavkovic.

—Això va ser l'anterior Govern. Busquem la possibilitat de jutjar-lo al nostre país.

—I com podria funcionar? Tots els testimonis tindrien por de parlar lliurement.

—Al nostre país ja hi ha hagut processos contra criminals de guerra.

—Us sembla que el Tribunal contra els crims de guerra és parcial i antisèrbi?

—Practica una jurisprudència selectiva. Probablement encara tardarem molts anys a fer-nos una imatge completa del que en efecte s'esdevingué durant la disgregació de l'extingida Iugoslàvia. I d'això, en són tan responsables les oligarquies comunistes de les exrepúbliques com ho és Europa; independentment de si es va animar o no es va evitar la desfeta de Iugoslàvia. Des del punt de vista actual, costa d'entendre que el president de Croàcia Tudjman o el bosnià Izetbegovic no hagen hagut de respondre també davant del Tribunal. Resulta curiós que el Tribunal de l'Haia mantinga alguns acusats durant anys en presó preventiva sense jutjar-los. Amb uns altres, no es farà públic sinó després de la seua mort que haurien d'haver estat acusats.

Vojislav Kostunica va ser investit amb 130 vots a favor, 113 en contra i una abstenció.

EFE

—A Sèrbia predomina la sensació que molts dels vostres paisans encara es troben presoners dels dimonis nacionalistes. Altrament, no s'explica la puixança del Partit Radical de Seselj.

—N'hi ha altres motius. Per exemple, el baix nivell de vida de la població i l'hàbil demagògia d'aquest partit, que es presenta com el baluard de la resistència contra la pressió i l'extorsió d'Occident.

—El primer ministre Djindjic, que no us agradava, se sentia com deixat en l'estacada econòmicament per Occident, especialment per la Comissió Europea i, al capdavant, també pel canceller alemany, Gerhard Schroder. Tenia raó?

—Djindjic i jo no érem enemics, però no pensàvem igual. En la crítica a la inexistent ajuda d'Occident tenia raó. Després dels bombardeigs de l'OTAN durant la guerra de Kosovo, els quals van destrossar completament totes les grans instal·lacions industrials, vam haver de reconstruir el país del tot; per no parlar de les víctimes. I es va fer tot i que des de bon començament estava clar que la denominada intervenció humanitària no

resoldria el problema de Kosovo. Avui, cinc anys després d'aquella intervenció, cap d'aquells antics "vencedors" parla ja d'un èxit brillant. Molts polítics occidentals m'han reconegut directament o indirectament que el bombardeig va ser un error.

—Què espereu ara d'Europa?

—Necessitem ajuda i inversions, però sobretot necessitem la comprensió d'Europa en el procés de les reformes democràtiques, que ingressa ara en la seua segona fase: l'enfortiment de les institucions en un estat de dret estable amb una justícia independent i una lluita decisiva contra la corrupció. Per recuperar el temps perdut, fins ara aquestes reformes s'han anat implantat sense uns fonaments legals sòlids, revolucionàriament, però amb això no es pot bastir cap democràcia.

—Esperem que la democràcia no es torne a posar en perill, si el radical Tomislav Nikolic guanya les presidencials.

—Malgrat totes les enquestes, Nikolic no serà president. La coalició de govern té els seus candidats. Pel setembre del 2000, els especialistes en sondeigs d'opinió veien Milosevic com el clar vencedor, i es van equivocar.

—El vostre optimisme calculat és lloable, però per què no us presenteu vós mateix per evitar un enfonsament radical de Sèrbia?

—El primer ministre serbi té el poder executiu i així la possibilitat d'influir en la formulació de les institucions d'un estat de dret, mentre que el president té unes competències limitades. El nostre és un sistema semblant a l'Alemanya. A banda, no seria correcte, després de dos mesos de la meua elecció com a primer ministre, dimitir ja. No, definitivament, no em presentaré com a candidat.

—La principal hipoteca del seu Govern continua sent el futur de Kosovo. És encara possible una convivència de tots dos grups ètnics?

—No sols caldrien mesures de seguretat més fortes, sinó també les corresponents solucions polítiques.

—Està pensant en una divisió de Kosovo en cantons ètnics seguint el model suís. Però els albanesos volen la independència de Kosovo.

Kostunica, l'any 2000, en la seva etapa de president de Iugoslàvia, amb Jacques Chirac i Lionel Jospin. L'ara primer ministre serbi aposta clarament per l'ingrés del seu país a la UE.

—Amb la independència de Kosovo no es resoliria el problema. Hi hauria una reacció en cadena en altres països

balcànics. Jo aconselle prudència. Amb l'ajuda d'Europa, els Balcans han de recórrer el camí que aquest

continent va fer després de la Segona Guerra Mundial: el respecte de les fronteres existents, una administració pròpia efectiva i uns drets de les minories semblants als que tenim a Bòsnia i Hercegovina.

— És a dir, l'etapa prèvia a la disgregació ètnica?

—No necessàriament. Hi ha quelcom encara més greu que la divisió ètnica: la neteja ètnica, és a dir, una societat monòètnica. Si no volem que Kosovo tinga prompte el mateix aspecte que avui fa la seua capital, Pristina —sense ni un sol serbi—, l'única alternativa és una autonomia per a serbis i no albanesos i la seua pròpia administració. Ara ja no es tracta de protegir alguns drets, sinó de la pura supervivència.

— Entre vostè i el cap de la UNMIK (la missió de les Nacions Unides a Kosovo), Harri Holkeri, hi ha converses informals sobre el tema?

— Estem mirant de trobar una fórmula comuna en les converses amb l'administració de l'ONU, i després també amb els albanokosovesos.

Qualsevol cosa que no siga una autonomia podria tenir unes conseqüències que serien una vergonya no sols per a nosaltres, sinó per a tot Europa.

— Els albanokosovesos han anunciat un referèndum per la independència per a l'any vinent. Què fareu des del Govern si la comunitat internacional aprova una escissió de Kosovo o fins i tot la seua independència?

— La comunitat internacional controla Kosovo. Aquesta té allí més poder que les institucions kosoveses o el Govern de Belgrad. La comunitat internacional també tenia el 1991 més poder que l'antiga elit comunista a Belgrad, Zagreb o Sarajevo, i va donar amb les seues resolucions el vistiplau a la desfeta de Iugoslàvia. Per tant, és la principal responsable del que va passar després de dissolució de Iugoslàvia i també de la futura evolució de Kosovo.

Olaf Ihlau

Renate Flottau

© EL TEMPS – Der Spiegel
Traducció: Àngels Giménez

1er Aniversari CATIMPERIUM

“El follet més trapella de la mitologia catalana”

“Saps que el Patufet ha celebrat cent anys?”

“La Fura bandolera més trempada dels Països Catalans”

“El llibre-còmic de l'epopeia almogàver”

Us agraden. Oi? Per abanir los (veure tallos, colors, ofertes, etc.) connecteu-vos a www.catimperium.com o escriviu a la bústia postal 153, 08220 Terrassa. I al visitar la nostre web, també hi treballau els nostres clàssics: l'almogàver, Racaguinarda, el Grol, Moragues i el soldat del 1714.

Samarretes i pósters també a Millària, c. Bruc, 87, 08009 Barcelona i Via Forà-Terrassa, C. de la Rosa, 60, 08221 Terrassa